

SURPRISE

TEST

2018-19

Vivekanand College Kolhapur

Department of Geography

Surprise Test - 10/08/2018

CLASS : - B. A. I- Geography

Student Attendance

Sr. No	Roll Call	Student Name	Signature
1	4502	BADARE ABHINANDAN RAJENDRA	AB
2	4503	BAGWAN IRAM NISARAHMAD	Bagwan
3	4504	BAGWAN MAHAMADJAID SHOUKAT	AB
4	4505	BAMANE RUTUJA SURESH	R. BAMANE
5	4506	BANKAR ALANKAR RAMDAS	AB
6	4507	BARADE DHIRAJ SHIVAJI	SRAR
7	4508	BARWADE SHIVANAND SURAJ	Barwade
8	4509	BAUDANE BIRU DHONDIRAM	AB
9	4510	BEDEKAR PRATHAMESH SUNIL	
10	4512	BHALEKAR RUTURAJ RAGHUNATH	
11	4513	BHARATI SHIVANI JITENDRA	SJB.
12	4514	BHOGALE DIPAK DINKAR	BHOGALE
13	4515	BHOPALE SHUKARNI VASANT	
14	4516	BHORE CHETAN SHASHIKANT	ChBore.
15	4517	BHOSALE APEKSHA SUNIL	
16	4519	BHOSALE KARANSINH SAMBHAJIRAO	
17	4520	BHOSALE SHIVANI SHIVAJI	SBOSALE
18	4521	BHOSALE TEJASHRI MAHADEV	
19	4522	BHOSALE VARAD NARENDRA	Varad
20	4523	BORCHATE YOGITA YASHWANTRAO	
21	4524	BUNE AJIT ANIL	ABAJ
22	4525	BUNE AKSHAY ANIL	
23	4527	BURASE SNEHAL RAJENDRA	SRB.
24	4528	CHAFEKAR SONAL PRAKASH	
25	4529	CHALAKE SRUSHTI SANJAY	SR
26	4530	CHAVAN SUJAY SHIVAJI	
27	4531	CHAVAN AMAN SHIVAJI	Chavan
28	4532	CHAVAN OMKAR LAHU	OMKAR
29	4534	CHAVAN SAMRUDHI NANDAKUMAR	SNC.
30	4535	CHOPADE SURAJ DHANAJI	
31	4536	CHOUDHARI NIKHIL DINESHKUMAR	CHUDHARI
32	4537	CHOUGALE ANKITA NIVAS	AN-chougale.
33	4539	CHOUGALE SWAGAT SAMBHAJI	
34	4540	CHOUGALE YOGITA YUVARAJ	
35	4541	CHOUGULE MADHURI MAHAVIR	mml.
36	4542	CHOUGULE ROHIT GULABRAO	ROHIT

37	4648	BAGWAN IRAM NISARAHMAD	IRAM
38	4649	BAGWAN MAHAMADJAI D SHOUKAT	Bagwan MS
39	4650	BAMANE RUTUJA SURESH	R. S.
40	4652	BANKAR ALANKAR RAMDAS	
41	4653	BARADE DHIRAJ SHIVAJI	
42	4654	BARWADE SHIVANAND SURAJ	Barwad
43	4655	BAUDANE BIRU DHONDIRAM	
44	4656	BEDEKAR PRATHAMESH SUNIL	
45	4658	BHALEKAR RUTURAJ RAGHUNATH	
46	4659	BHARATI SHIVANI JITENDRA	Shivani
47	4660	BHOGALE DIPAK DINKAR	
48	4661	BHOPALE SHUKARNI VASANT	
49	4662	BHORE CHETAN SHASHIKANT	Bhore
50	4663	BHOSALE APEKSHA SUNIL	
51	4595	BHOSALE KARANSINH SAMBHAJIRAO	
52	4596	BHOSALE SHIVANI SHIVAJI	Shivani
53	4597	BHOSALE TEJASHRI MAHADEV	
54	4599	BHOSALE VARAD NARENDRA	Varad
55	4600	BORCHATE YOGITA YASHWANTRAO	
56	4601	BUNE AJIT ANIL	Bune
57	4602	BUNE AKSHAY ANIL	
58	4603	BURASE SNEHAL RAJENDRA	Burase
59	4604	CHAFEKAR SONAL PRAKASH	
60	4605	CHALAKE SRUSHTI SANJAY	
61	4606	CHAVAN SUJAY SHIVAJI	Chavan
62	4608	CHAVAN AMAN SHIVAJI	
63	4609	CHAVAN OMKAR LAHU	
64	4611	CHAVAN SAMRUDHI NANDAKUMAR	Chavan
65	4612	CHOPADE SURAJ DHANAJI	
66	4613	CHOUDHARI NIKHIL DINESHKUMAR	Choudhary
67	4614	CHOUGALE ANKITA NIVAS	
68	4615	CHOUGALE SWAGAT SAMBHAJI	Chougale
69	4616	CHOUGALE YOGITA YUVARAJ	Chougale
70	4617	CHOUGULE MADHURI MAHAVIR	Chougale
71	4618	CHOUGULE ROHIT GULABRAO	
72	4619	CHOUKIKAR VAISHNAVI SANJAY	
73	4620	DALAVI VAISHNAVI KRISHANAT	Chougale
74	4621	DANGE NIKHIL CHANDRAKANT	Dange
75	4622	DEASI DEVYANI SURYJAI	Deasi
76	4623	DESAI SAKLEN ZAKIR	Desai
77	4625	DEVANE SUHAS SAMBHAJI	Desai
78	4626	DEVKAT ROHAN RAMCHANDRA	Devkat
79	4627	DHANGAR GANPATI APPASO	
80	4628	DHANGAR TANAJI RAGHUNATH	
81	4629	DHARMOJI RUPESH RAMCHANDRA	
82	4630	DUDHALE PRASHANT SUBHASH	Dudhale P.

83	4595	INGAVALE DEVESHI DASHRATH	
84	4596	INGAWALE VIKRANT RAMDAS	
85	4597	INGOLE YUVRAJ PRAKASH	
86	4599	JADHAV AMAR SUNIL	Shreyas
87	4600	JADHAV AKSHAY ANANDA	
88	4601	JADHAV DARSHANA DASHARATH	Kulkarni
89	4602	JADHAV DEEPALI KUMAR	
90	4603	JADHAV MADHAVI BALASO	
91	4604	JADHAV PALLAVI BALASO	Shreyas
92	4605	JADHAV PRADNYA DASHARATH	Pradnya
93	4606	JADHAV SHREYAS MANIK	
94	4608	JADHAV SNEHAL NANDKUMAR	Shreyas
95	4609	JAGTAP UMESH SAMPAT	
96	4611	JANAGOUDA ARATI DHANAPAL	A.D. Dous
97	4612	JIRAGE SHAILESH SURESH	
98	4613	JONG SHUBHANGI UTTAM	
99	4614	KACHARE SHAMBHO SHAHAJI	Shk.
100	4615	KACHARE VARSHA VISHWAS	
101	4616	KADAM ADITYA SHIVAJI	Pradnya
102	4617	KADAM SAKSHI LAXMAN	Kadam B.
103	4618	KADAM SUKANYA BHIMARAO	
104	4619	KAKADE KARAN KIRAN	
105	4620	KALE MANASI SATISH	SMKale
106	4621	KAMAT ROHAN MAHAVEER	
107	4622	KAMBALE GAYATRI KRUSHNAT	Pradnya
108	4623	KAMBLE MANASI SANJAY	
109	4625	KAMBLE ROHIT DAYANAND	R.D. Kambale
110	4626	KAMBLE DIPAK BALU	
111	4627	KAMBLE KAJAL PARASHRAM	Pradnya
112	4628	KAMBLE KRANTI DATTATRYA	
113	4629	KAMBLE KRUSHNALI SHRIKANT	K.S.K.
114	4630	KAMBLE KSHITIJ SHANKAR	
115	4631	KAMBLE LAXMAN MAHADEV	
116	4632	KAMBLE MANASI AKARAM	MA Kambale
117	4633	KAMBLE PALLAVI YASHWANT	
118	4635	KAMBLE POONAM MAHESH	
119	4636	KAMBLE PRATIKSHA PANDURANG	Kulkarni
120	4638	KAMBLE PRITI PRATAP	
121	4639	KAMBLE RIMA CHANDRAKANT	R.K. Kambale
122	4640	KAMBLE ROHIT RAMESH	R.P. Kambale
123	4641	KAMBLE ROHIT MADHUKAR	
124	4643	KAMBLE SALONI SARJERAO	Soj.
125	4644	KAMBLE SAURABH NATHAJI	
126	4645	KAMBLE SHARDHA RAJENDRA	
127	4646	KAMBLE SHARMILI SANJAY	
128	4647	KAMBLE SHIVANI DILIP	SPK.

129	4631	KAMBLE SHREYA MAHESH	SM Kumbhar
130	4632	KAMBLE SUMEDH VISHWAS	
131	4633	KAMBLE SUMIT MANSING	
132	4635	KAMBLE VINAYAK SUNIL	P. Kumbhar
133	4636	KAMBLE VISHAL VIKAS	
134	4638	KAMERKAR RAHI SHEKHAR	Shing
135	4639	KARANDE KRUSHNAT SUNIL	
136	4640	KARANDE REVATI EKNATH	
137	4641	KARPE RUPALI ARUN	R.P.K.
138	4643	KATKAR ALKESH RAJENDRA	R.K.A.
139	4644	KATTE LAKHAN KASHINATH	
140	4645	KEMBLE RACHANA SHASHIKANT	R.S.K.
141	4646	KESARE OMKAR AKARAM	
142	4647	KESARKAR UTKARSH YASHWANT	U.Y. Kesarkar
143			
144			
145			
146			
147			
148			
149			
150			
151			

(डॉ. उतकारे जी. कस)

Head
DEPARTMENT OF GEOGRAPHY
VI EKANAND COLLEGE,
KOLHAPUR.

Vivekanand College Kolhapur

Department of Geography

Surprise Test - 10/08/2018

CLASS : - B. A. I- Geography

Mark-List

Sr. No	Roll Call	Student Name	Marks
1	4502	BADARE ABHINANDAN RAJENDRA	
2	4503	BAGWAN IRAM NISARAHMAD	10
3	4504	BAGWAN MAHAMAD,JAID SHOUKAT	
4	4505	BAMANE RUTUJA SURESH	9
5	4506	BANKAR ALANKAR RAMDAS	
6	4507	BARADE DHIRAJ SHIVAJI	7
7	4508	BARWADE SHIVANAND SURAJ	10
8	4509	BAUDANE BIRU DHONDIRAM	8
9	4510	BEDEKAR PRATHAMESH SUNIL	
10	4512	BHALEKAR RUTURAJ RAGHUNATH	
11	4513	BHARATI SHIVANI JITENDRA	9
12	4514	BHOGALE DIPAK DINKAR	10
13	4515	BHOPALE SHUKARNI VASANT	
14	4516	BHORE CHETAN SHASHIKANT	10
15	4517	BHOSALE APEKSHA SUNIL	
16	4519	BHOSALE KARANSINH SAMBHAJIRAO	
17	4520	BHOSALE SHIVANI SHIVAJI	9
18	4521	BHOSALE TEJASHRI MAHADEV	
19	4522	BHOSALE VARAD NARENDRA	9
20	4523	BORCHATE YOGITA YASHWANTRAO	
21	4524	BUNE AJIT ANIL	
22	4525	BUNE AKSHAY ANIL	
23	4527	BURASE SNEHAL RAJENDRA	8
24	4528	CHAFEKAR SONAL PRAKASH	
25	4529	CHALAKE SRUSHTI SANJAY	8
26	4530	CHAVAN SUJAY SHIVAJI	
27	4531	CHAVAN AMAN SHIVAJI	10
28	4532	CHAVAN OMKAR LAHU	10
29	4534	CHAVAN SAMRUDHI NANDAKUMAR	10
30	4535	CHOPADE SURAJ DHANAJI	
31	4536	CHOUDHARI NIKHIL DINESHKUMAR	9
32	4537	CHOUGALE ANKITA NIVAS	10
33	4539	CHOUGALE SWAGAT SAMBHAJI	
34	4540	CHOUGALE YOGITA YUVARAJ	
35	4541	CHOUGULE MADHURI MAHAVIR	10
36	4542	CHOUGULE ROHIT GULABRAO	10

प्राकृतिक भूगोलाचा विषयामाझा खुप माग केली आहे. याच्या विषयामा
गुळे प्राकृतिक भूगोलाचे हेतू खुप विराल जाले आहे. लक्ष्मी या विषयाचा

37	4648	BAGWAN IRAM NISARAHMAD	10
38	4649	BAGWAN MAHAMAD,JAID SHOUKAT	10
39	4650	BAMANE RUTUJA SURESH	09
40	4652	BANKAR ALANKAR RAMDAS	
41	4653	BARADE DHIRAJ SHIVAJI	
42	4654	BARWADE SHIVANAND SURAJ	9
43	4655	BAUDANE BIRU DHONDIRAM	
44	4656	BEDEKAR PRATHAMESH SUNIL	
45	4658	BHALEKAR RUTURAJ RAGHUNATH	
46	4659	BHARATI SHIVANI JITENDRA	10
47	4660	BHOGALE DIPAK DINKAR	
48	4661	BHOPALE SHUKARNI VASANT	
49	4662	BHORE CHETAN SHASHIKANT	02
50	4663	BHOSALE APEKSHA SUNIL	
51	4595	BHOSALE KARANSINH SAMBHAJIRAO	06
52	4596	BHOSALE SHIVANI SHIVAJI	
53	4597	BHOSALE TEJASHRI MAHADEV	08
54	4599	BHOSALE VARAD NARENDRA	
55	4600	BORCHATE YOGITA YASHWANTRAO	09
56	4601	BUNE AJIT ANIL	10
57	4602	BUNE AKSHAY ANIL	
58	4603	BURASE SNEHAL RAJENDRA	10
59	4604	CHAFEKAR SONAL PRAKASH	
60	4605	CHALAKE SRUSHTI SANJAY	
61	4606	CHAVAN SUJAY SHIVAJI	05
62	4608	CHAVAN AMAN SHIVAJI	
63	4609	CHAVAN OMKAR LAHU	09
64	4611	CHAVAN SAMRUDHI NANDAKUMAR	09
65	4612	CHOPADE SURAJ DHANAJI	
66	4613	CHOUDHARI NIKHIL DINESHKUMAR	10
67	4614	CHOUGALE ANKITA NIVAS	
68	4615	CHOUGALE SWAGAT SAMBHAJI	10
69	4616	CHOUGALE YOGITA YUVARAJ	08
70	4617	CHOUGULE MADHURI MAHAVIR	09
71	4618	CHOUGULE ROHIT GULABRAO	
72	4619	CHOUKIKAR VAISHNAVI SANJAY	
73	4620	DALAVI VAISHANAVI KRISHANAT	09
74	4621	DANGE NIKHIL CHANDRAKANT	09
75	4622	DEASI DEVYANI SURYJAI	08
76	4623	DESAI SAKLEN ZAKIR	10
77	4625	DEVANE SUHAS SAMBHAJI	10
78	4626	DEVKAT ROHAN RAMCHANDRA	
79	4627	DHANGAR GANPATI APPASO	
80	4628	DHANGAR TANAJI RAGHUNATH	
81	4629	DHARMOJI RUPESH RAMCHANDRA	
82	4630	DUDHALE PRASHANT SUBHASH	12

83	4595	INGAVALE DEVESH DASHIRATH	
84	4596	INGAWALE VIKRANT RAMDAS	
85	4597	INGOLE YUVRAJ PRAKASH	10
86	4599	JADHAV AMAR SUNIL	
87	4600	JADHAV AKSHAY ANANDA	
88	4601	JADHAV DARSHANA DASHARATH	09
89	4602	JADHAV DEEPALI KUMAR	
90	4603	JADHAV MADHAVI BALASO	10
91	4604	JADHAV PALLAVI BALASO	10
92	4605	JADHAV PRADNYA DASHARATH	09
93	4606	JADHAV SHREYAS MANIK	
94	4608	JADHAV SNEHAL NANDKUMAR	10
95	4609	JAGTAP UMESH SAMPAT	
96	4611	JANAGOUDA ARATI DHANAPAL	10
97	4612	JIRAGE SHAILESH SURESH	
98	4613	JONG SHUBHANGI UTTAM	
99	4614	KACHARE SHAMBHO SHAHAJI	10
100	4615	KACHARE VARSHA VISHWAS	
101	4616	KADAM ADITYA SHIVAJI	10
102	4617	KADAM SAKSHI LAXMAN	10
103	4618	KADAM SUKANYA BHIMARAO	
104	4619	KAKADE KARAN KIRAN	
105	4620	KALE MANASI SATISH	09
106	4621	KAMAT ROHAN MAHAVEER	
107	4622	KAMBALE GAYATRI KRUSHNAT	02
108	4623	KAMBLE MANASI SANJAY	
109	4625	KAMBLE ROHIT DAYANAND	09
110	4626	KAMBLE DIPAK BALU	
111	4627	KAMBLE KAJAL PARASHRAM	09
112	4628	KAMBLE KRANTI DATTATRYA	
113	4629	KAMBLE KRUSHNALI SHRIKANT	10
114	4630	KAMBLE KSHITIJ SHANKAR	
115	4631	KAMBLE LAXMAN MAHADEV	
116	4632	KAMBLE MANASI AKARAM	10
117	4633	KAMBLE PALLAVI YASHWANT	
118	4635	KAMBLE POONAM MAHESH	
119	4636	KAMBLE PRATIKSHA PANDURANG	10
120	4638	KAMBLE PRITI PRATAP	
121	4639	KAMBLE RIMA CHANDRAKANT	10
122	4640	KAMBLE ROHIT RAMESH	09
123	4641	KAMBLE ROHIT MADHUKAR	
124	4643	KAMBLE SALONI SARJERAO	10
125	4644	KAMBLE SAURABH NATHAJI	
126	4645	KAMBLE SHARDHA RAJENDRA	
127	4646	KAMBLE SHARMILI SANJAY	
128	4647	KAMBLE SHIVANI DILIP	10

129	4631	KAMBLE SHREYA MAHESH	10
130	4632	KAMBLE SUMEDH VISHWAS	
131	4633	KAMBLE SUMIT MANSING	
132	4635	KAMBLE VINAYAK SUNIL	10
133	4636	KAMBLE VISHAL VIKAS	
134	4638	KAMERKAR RAHI SHEKHAR	10
135	4639	KARANDE KRUSHNAT SUNIL	
136	4640	KARANDE REVATI EKNATH	
137	4641	KARPE RUPALI ARUN	09
138	4643	KATKAR ALKESH RAJENDRA	08
139	4644	KATTE LAKHAN KASHINATH	
140	4645	KEMBLE RACHANA SHASHIKANT	10
141	4646	KESARE OMKAR AKARAM	
142	4647	KESARKAR UTKARSH YASHWANT	10
143			
144			
145			
146			
147			
148			
149			
150			
151			

(प्र. उवाळे जी. रव)

Head
DEPARTMENT OF GEOGRAPHY
VIVEKANAND COLLEGE,
KOLHAPUR.

" Education for Knowledge, Science and Culture"
- Shikshanmaharshi Dr. Bapuji Salunkhe

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's

Vivekanand College(Autonomous) Kolhapur

Department of Geography

2018-19

B. A. I Geography

Surprise Test

Date- 10/08/18

Marks 10

Question- What is the Physical Geography? Explain the Branches of Physical Geography

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's
VIVEKANAND COLLEGE (Autonomous), KOLHAPUR

Class F.Y. B.A Div. _____ Roll No. 4773

Suppliment No. दिनांक :- Subject भूगोल

Fest / Tutorial No. नाव :- शिवांग्राम प्रकाश पाटील शुभ :-

1) प्राकृतिक भूगोल म्हणजे काय ते सांगून प्राकृतिक भूगोलाच्या शाखांचे वर्णन करा.

प्रस्तावना
भूगोलाच्या दोन शाखांपैकी प्राकृतिक भूगोल ही एक महत्त्वाची शाखा आहे. स्वरुवातीस प्राकृतिक भूगोल म्हणजे केवळ प्राकृतिक पर्यावरणाचा (मुपूळ, हवा, पाणी) अभ्यास अशी व्याख्या केली होती. आर्थर होम्सच्या मते प्राकृतिक पर्यावरण हा सुद्धात्म्य प्राकृतिक पर्यावरणाचा भाग आहे. यात पृथ्वीवरील स्मुद्र व महासागराचा (सागरशास्त्र) आणि हवेचा (वातावरण व स्वामानशास्त्र) याचबरोबर धनरूप पृथ्वीच्या कवचाचा (भूगर्भशास्त्र), जमिनीचा (मृदाशास्त्र) आणि वनस्पतीचा (वनस्पतीशास्त्र) अंतर्भाव होतो. म्हणून आर्थर होम्सच्या मते 'प्राकृतिक भूगोल म्हणजे विविध

नैसर्गिक विज्ञानशाखांचा अभ्यास होय'.

2) प्राकृतिक भूगोलाच्या काही व्याख्या :-
प्राकृतिक भूगोलाच्या निरनिराळ्या प्रकारे करण्यात आलेल्या व्याख्या पुढीलप्रमाणे आहेत.

1. "पृथ्वी व नैसर्गिक घटकांची उत्पत्ती आणि त्यांची वितरण पध्दती अध्ययन करणारे शास्त्र म्हणजेच प्राकृतिक भूगोल".

2. ए.एन. स्ट्रेलर या भूगोलतज्ज्ञांच्या मते "प्राकृतिक भूगोल निरनिराळ्या शाखांचा एकत्र अभ्यास करणारी शाखा होय".

3. "खंड व महासागर आणि वावरील नैसर्गिक वैशिष्ट्ये यांचा अभ्यास म्हणजे प्राकृतिक भूगोल." अशीही प्राकृतिक भूगोलाची व्याख्या केली जाते.

- प्राकृतिक भूगोलाच्या शाखा -
प्राकृतिक भूगोलाने अनेक विषयांचा अभ्यास होतो. त्यामुळे प्राकृतिक भूगोलाची विषयनामाची रूप गोठी बनली आहे. गोष्टी विषयसामग्री-मुळे प्राकृतिक भूगोलाचे क्षेत्र खूप विस्तृत झाले आहे. त्यामुळे या विषयाचा

काही गर्याद्विपर्यंत एकत्रित अभ्यास करता येतो. मात्र यातील समाविष्ट विषयांचा विस्ताराने व सखोल अभ्यास करता येत नाही. म्हणून प्राकृतिक भूगोलाचा अभ्यास निरनिराळ्या शाखांत होत आहे. यातूनच प्राकृतिक भूगोलाच्या निरनिराळ्या शाखा निर्माण झाल्या आहेत. त्या पुढीलप्रमाणे आहेत.

प्राकृतिक भूगोल

1. अखोलशास्त्र
2. भूरूपशास्त्र
3. सागरशास्त्र
4. वातावरणशास्त्र
5. हवामानशास्त्र
6. मृदाशास्त्र
7. खनिजशास्त्र
8. जलशास्त्र
9. जीवशास्त्र → १. वनस्पतीभूगोल
2. प्राणीभूगोल

1. अखोलशास्त्र (Astronomy) :-

अखोलशास्त्र ही एक प्राकृतिक भूगोलाची शाखा आहे. यामध्ये ग्रह, तारे, उपग्रह, लघुग्रह, उल्का, धुमकेतू व अभ्यास होतो.

2. भूरूपशास्त्र (Geomorphology) :-

यामुळे भूरचनाशास्त्र असेही म्हणतात. प्राकृतिक भूगोलाची ही महत्त्वाची शाखा आहे. यात पृथ्वीचे बाह्य धनरूप कवच, पृथ्वीचे अंतरंग खंड व महासागर यांची निर्मिती, त्यांचे वितरण, भूमिस्वरूपे (पर्वत, पठारे, मैदाने, गेहे) बाह्यशक्तीचे कारक (वाहने पाणी, हिमनदी, वारा, समुद्री लाटा इ) आणि त्यांच्यापासून निर्माण होणारी भूस्वरूपे हे विषयांचा अभ्यास अंतर्भूत आहे.

3. सागरशास्त्र (Oceanography)

पृथ्वीवरील समुद्र व महासागर यांचा अभ्यास सागरशास्त्राने होतो. यामध्ये सागरतळ, त्याची रचना, सागरी निक्षेप, सागरजलाचे

तापमान, सागरजलाची झरना, सागरात होणाऱ्या हानबाली (लाटा, भरती-ओहोटी व सागरी प्रवाह) सागरी वनस्पती, सागरातील प्राणीजीव व सागरी संपत्ती यांचा अभ्यास केला जातो. याचबरोबर, भरती-ओहोटी व सागरी प्रवाहांचे महत्त्व व त्यांचा मानवी जीवनावर होणारा परिणाम, सागरी संपत्ती (मासे, खनिजे) व त्यांचे महत्त्व यांबाबत अभ्यास होतो.

4. वातावरणशास्त्र (Meteorology) :-

या शाखेत वातावरण किंवा हवेच्या स्थितीचा अभ्यास होतो. एखाद्या ठिकाणची वातावरणाची अल्पकाळ असलेली स्थिती म्हणजे हवा होय. तापमान, हवेचा मार, वारे, ढग, आर्द्रता, वृष्टी, दृष्यता ही वातावरणाची अंगे आहेत. यावरून कोणत्याही जागातील हवेची स्थितीची कल्पना करता येते. प्रत्येक देशात दैनंदिन हवेची स्थिती समजल्यासाठी हवेचे स्थितीदर्शक नकाशे प्रकाशित केले जातात. भारतात पुणे येथे असलेल्या वेधशाळेमार्फत असे नकाशे प्रकाशित होतात.

5. हवामानशास्त्र (Climatology) :-

एखाद्या प्रदेशाची वातावरणाची अर्कसाधारण स्थिती म्हणजे हवामान हवामानाचे अध्ययन हवामानशास्त्रात होते. यात वातावरण, त्याची स्थिती, घटना हवा व हवामान, आणि त्याची अंगे, सौरशक्ती, हवेचे तापमान, वायुभार, हवेच्या माराचे पट्टे, आर्द्रता, ढग, वृष्टी, इ. अभ्यास अंतर्भूत आहे. याचबरोबर हवामानाचे महत्त्व आणि हवामानाचा मानवी जीवनावर होणाऱ्या परिणामांबाबत अभ्यास होतो.

6. मृदाशास्त्र (Pedology) :-

मृदा (जमीन-ढग) हा एक प्राकृतिक घटक आहे. यात मृदेची निर्मिती, प्रकार, त्यांची वैशिष्ट्ये, मृदेची धूप, बुणीव्या समस्या, मृदासंवर्धन इत्यादींचा अभ्यास होतो. मृदा हा महत्त्वाचा घटक आहे. यावर लेणी चक्राच अवलंबून आहे. या दृष्टीने या शाखेत मृदेचा अभ्यास होतो.

7. खनिजशास्त्र (Mineralogy) :-

खनिजांची प्राकृतिक घटकांत समावेश होतो. याचा अभ्यास खनिजशास्त्रात होतो. यात खनिजांची निर्मिती, त्यांचे साठे, त्यांचे वितरण इत्यादी विषय येतात. खनिजे ही राष्ट्राची संपत्ती मानली जाते. या दृष्टीने खनिजांचा अभ्यास महत्त्वपूर्ण समजला जातो.

8. जलशास्त्र (Hydrology):

जलशास्त्र ही प्राकृतिक भूगोलाची एक महत्त्वाची शाखा आहे. यान्त भूपृष्ठीय जल (नद्या, नदी, सरोवरे, झरे, विहिरी इ. वीर पाव्यावे व्साठे) तसेच भूमिगत जल यांचा अभ्यास होतो. अलीकडे जलशास्त्राच्या अध्यायनाचा खूप महत्त्व प्राप्त झाले आहे. वाढी लोकसंख्या, शेती व उद्योगधंद्यांसाठी होणारा पाव्याता मोठ्या प्रमाणाचा वार, यामुळे पर जलसंपत्तीच्या समस्या येवतात. असे म्हणतात की पुढील जागतिक युद्ध हे पाव्यातासाठी अनेक.

जलशास्त्राच्या खालील चार उपशाखा आहेत.

अ) आगरी भूगर्भशास्त्र

ब) आगरी जीवशास्त्र

क) आगरी संपत्ती शास्त्र

ड) आगरी अर्थशास्त्र

9. जीवशास्त्र (Biogeography):

जीवशास्त्रातून जीवशास्त्रविषयक भूगोल ही शाखा अस्तित्वात आली. यान्त वनस्पती व प्राणी यांचा अभ्यास होतो. वनस्पतीच्या वितरणावर प्राण्यांचे वितरण अवलंबून असते. म्हणून वनस्पतींचे वितरण, त्यांचे प्रकार वनस्पती उत्पादने, विविध प्राणी त्यांचे वितरण यांचा अभ्यास महत्त्वाचा आहे.

जीवशास्त्र भूगोलाच्या पुढील दोन उपशाखा आहेत.

अ) वनस्पती भूगोल (Plant Geography)

ब) प्राणी भूगोल (Animal Geography)

अशा प्रकारे प्राकृतिक भूगोलाची व्याप्ती मोठ्या प्रमाणात असल्यामुळे त्याचे अविस्तर अध्यायन करण्यासाठी विविध शाखाद्वारे याचा अभ्यास केला जातो. यामध्ये भूगर्भशास्त्र आणि मृदाशास्त्र या शाखा अतिमहत्त्वाच्या द्वाखा मानल्या जातात. मृदाशास्त्रातून मृदा म्हाभेद घरीन यावर शेती व्यवसाय अवलंबून आहे आणि शेतीवरय अलीकडे मृदा अवलंबून असल्यामुळे प्राकृतिक भूगोलाचे अविस्तर अध्यायन करणे काळाची गरज बनली आहे.

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुरांस्कार यांसाठी शिक्षण प्रदान"
- शिक्षणमहती. डॉ. बापूजी साहूंचे

Signature of
Supervisor

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's
VIVEKANAND COLLEGE (Autonomous), KOLHAPUR

Class B.A. I

Div. _____

Roll No. 4756

Suppliment No. _____

Subject Geography

Test / Tutorial No. _____

प्र. प्राकृतिक भूगोल म्हणजे काय सांगून प्राकृतिक भूगोलाच्या शाखा स्पष्ट करा.

प्रस्तावना :

सुरुवातीस प्राकृतिक भूगोल म्हणजे केवळ प्राकृतिक पर्यावरणाचा (भूपृष्ठ, हवा, पाणी, वनस्पती) अभ्यास अशी व्याख्या केली होती. आर्थर होम्सच्या मते प्राकृतिक पर्यावरण हे मुळातच प्राकृतिक भूगोलाचा विषय आहे. यात पृथ्वीवरील समुद्र व महासागराचा (सागरशास्त्र) आणि ठेचा याबरोबर घनरूप पृथ्वीच्या कवचाचा (भूगर्भशास्त्र), जमिनिचा आणि वनस्पतीचा अंतर्भाव होतो.

प्राकृतिक भूगोलाच्या व्याख्या :-

1) पृथ्वी व नैसर्गिक घटकांची उत्पत्ती आणि त्यांचे वितरण यांचे अध्ययन करणारे शास्त्र म्हणजे प्राकृतिक भूगोल. या व्याख्येनुसार प्राकृतिक भूगोलात खंड, महासागर, खंड व महासागरातील भूरूपे, मृदा, नद्या, हवामान, वनस्पती इ. घटकांचा अभ्यास अंतर्भूत आहे. या घटकांबरोबर या घटकांच्या वितरणाची यात समावेश होतो. यात मानवी जीवनावर प्राकृतिक घटकांचा अभ्यास होतो.

2) ए. एन. स्ट्रेनर या भूगोलतज्ञांच्या मते प्राकृतिक भूगोल निरनिराळ्या शास्त्रांच्या एकत्रित अभ्यास करणारी शाखा होय.

3) खंड व महासागर आणि त्यावरील नैसर्गिक वैशिष्ट्ये यांचा अभ्यास म्हणजे प्राकृतिक भूगोल अशीही व्याख्या केली जाते.

4) प्राकृतिक भूगोल ही भूगोलाची एक शाखा असून

नैसर्गिक घटकांचे वितरण व त्यांची उत्पत्ती यांचे अध्ययन करणारे शास्त्र आहे.

प्राकृतिक भूगोलाच्या शाखा :-

प्राकृतिक भूगोलात अनेक विषयांचा अभ्यास होतो. त्यामुळे प्राकृतिक भूगोलाची विषय सामग्रीमुळे खूप मोठी बनली आहे. मोठ्या विषयसामग्रीमुळे प्राकृतिक भूगोलाचे क्षेत्र खूप विशाल झाले आहे. त्यामुळे या विषयाचा काही मर्यादित एकत्रित अभ्यास करता येते. मात्र यातील असमाविष्ट विषयांच्या विस्ताराने व सखोल अभ्यास करता येत नाही म्हणून प्राकृतिक भूगोलाच्या अभ्यास निरनिराळ्या भागांत होत आहे. यातूनच प्राकृतिक भूगोलाच्या निरनिराळ्या शाखा निर्माण झाल्या आहेत ते पुढीलप्रमाणे आहेत.

ख - खगोलशास्त्र	ह - हवामानशास्त्र	जी - जीवशास्त्र
भू - भूरूपशास्त्र	मृ - मृदाशास्त्र	व - वनस्पतीशास्त्र
सा - सागरशास्त्र	ख - खनिजशास्त्र	प्रा - प्राणीभूगोल
वा - वातावरणशास्त्र	ज - जलशास्त्र	

1. **खगोलशास्त्र** :-

खगोलशास्त्र ही प्राकृतिक भूगोलाची एक शाखा आहे. यात ग्रह, उपग्रह, तारे, लघुग्रह, डल्का, धूमकेतू इत्यादींचा अभ्यास होतो.

2. **सागरशास्त्र** -

पृथ्वीवरील समुद्र व महासागर यांचा अभ्यास सागरशास्त्रात होतो. यामध्ये सागरतट व त्याची रचना, सागरी निक्षेप, सागरजलाचे तापमान, सागराची क्षमता, सागरातील प्राणीजीव व सागरी संपत्ती, सागरात होणाऱ्या हालचाली, सागरी वनस्पती इत्यादींचा अभ्यास केला जातो.

याबरोबर भारती ओहोटी व सागरी प्रवाहांचे महत्त्व व त्यांचा मानवी जिवनावर होणारा परिणाम यांचाही अभ्यास होतो.

3. भूरूपशास्त्र

यास भूरचनाशास्त्र असेही म्हणतात. प्राकृतिक भूगोलाची ही महत्त्वाची शाखा आहे. यात पृथ्वीचे बाह्य धनरूप कवच, पृथ्वीचे अंतरंग, खंड व महासागर, त्यांची निर्मिती, त्यांचे वितरण, भूमिस्वरूपे, वायुराक्षीचे कारक (वाहते पाणी, हिमनदी, वारा, समुद्री लाटा इ.) आणि त्यांच्या-पासून निर्माण होणारी भूस्वरूपे इत्यादी विषयांचा अभ्यास अंतर्भूत आहे.

4. वातावरणशास्त्र

या शाखेत वातावरण किंवा हवेच्या स्थितीचा अभ्यास होतो. एखाद्या ठिकाणची वातावरणाची अल्पक असलेली स्थिती म्हणजे हवा होय. तापमान, हवेचा भार, ढग, आर्द्रता, वृष्टी, दृश्यता ही वातावरणाची अंगे आहेत. यावरून कोठल्याही भागातील हवेच्या स्थितीची कल्पना येते. प्रत्येक दैनंदिन हवेची स्थिती समजण्यासाठी हवेचे स्थिती दर्शक नकाशे प्रकाशित केले जातात. भारतात पुणे येथे असलेल्या वेधशाळे-मार्फत असे नकाशे प्रकाशित होतात.

5. हवामानशास्त्र

एखाद्या प्रदेशाची हवेची सर्वसाधारण स्थिती म्हणजे हवामान, हवामानाचे अध्ययन हवामानशास्त्रात होते. यात वातावरण, त्याची रचना, घटना, हवा व हवामान आणि त्यांची अंगे ओरशाप्ती, हवामानाचे तापमान, वायुभार, हवेच्या भाराचे पर्ये, आर्द्रता, वृष्टी, इ. अभ्यास अंतर्भूत आहे. याबरोबर हवामानाचे महत्त्व आणि हवामानाचा मानवी जिवनावर होणाऱ्या परिणामांचाही अभ्यास होतो.

6.

मृदाशास्त्र

मृदा हा एक प्राकृतिक घटक आहे. यात मृदेची निर्मिती, प्रकार त्यांची वैशिष्ट्ये, मृदेची धुप, धुपीच्या समस्या, मृदासंवर्धन, इ. अभ्यास होतो. मृदा हा महत्त्वाचा घटक आहे. यावर शेती अवलंबून आहे.

7.

खनिजशास्त्र

खनिजांचा प्राकृतिक घटकात समावेश होतो. या शास्त्रात खनिजांची निर्मिती, त्यांचे साठे, त्यांचे वितरण इ. विषय येतात. खनिजे ही राष्ट्राची संपत्ती आहे. या दृष्टीने खनिजांचा अभ्यास महत्त्वपूर्ण समजला जातो.

8.

जलशास्त्र

जलशास्त्र ही प्राकृतिक भूगोलाची एक महत्त्वाची शाखा आहे. यात सूपृष्ठीय जल तसेच भूमिगत जल यांचा अभ्यास होतो.

9.

जीवशास्त्र

जीवशास्त्रातून जीवशास्त्राविषयक भूगोल ही शाखा अस्तित्वात आली. यात वनस्पती व प्राणी यांचा अभ्यास होतो. वनस्पतीच्या वितरणावर प्राण्यांचे वितरण अवलंबून असते म्हणून वनस्पतीचे प्रकार, त्यांचे वितरण, वनस्पती उत्पादने, विविध प्राणी यांचा अभ्यास महत्त्वाचा आहे.

SURPRISE

TEST- II

B. A. I

2018-19

Vivekanand College Kolhapur

Department of Geography
Surprise Test - 28/12/2018

CLASS : - B. A. I- Geography

Student Attendance

Sr. No	Roll Call	Student Name	Signature
1	4502	BADARE ABHINANDAN RAJENDRA	
2	4503	BAGWAN IRAM NISARAHMAD	J. N. N.
3	4504	BAGWAN MAHAMADJAIID SHOUKAT	
4	4505	BAMANE RUTUJA SURESH	
5	4506	BANKAR ALANKAR RAMDAS	Alankar
6	4507	BARADE DHIRAJ SHIVAJI	
7	4508	BARWADE SHIVANAND SURAJ	SB
8	4509	BAUDANE BIRU DHONDIRAM	BDB
9	4510	BEDEKAR PRATHAMESH SUNIL	Ps. Balekar.
10	4512	BHALEKAR RUTURAJ RAGHUNATH	
11	4513	BHARATI SHIVANI JITENDRA	
12	4514	BHOGALE DIPAK DINKAR	D.P. BHOGALE
13	4515	BHOPALE SHUKARNI VASANT	
14	4516	BHORE CHETAN SHASHIKANT	CS BHORE
15	4517	BHOSALE APEKSHA SUNIL	
16	4519	BHOSALE KARANSINH SAMBHAJIRAO	KS Bhosale
17	4520	BHOSALE SHIVANI SHIVAJI	SS Bhosale
18	4521	BHOSALE TEJASHRI MAHADEV	
19	4522	BHOSALE VARAD NARENDRA	VB.
20	4523	BORCHATE YOGITA YASHWANTRAO	
21	4524	BUNE AJIT ANIL	B. VINE AJIT
22	4525	BUNE AKSHAY ANIL	AA Bune
23	4527	BURASE SNEHAL RAJENDRA	
24	4528	CHAFEKAR SONAL PRAKASH	Sonal
25	4529	CHALAKE SRUSHTI SANJAY	S.S.
26	4530	CHAVAN SUJAY SHIVAJI	
27	4531	CHAVAN AMAN SHIVAJI	AM
28	4532	CHAVAN OMKAR LAHU	OMKAR
29	4534	CHAVAN SAMRUDHI NANDAKUMAR	SAMRUDHI
30	4535	CHOPADE SURAJ DHANAJI	SURAJ
31	4536	CHOUDHARI NIKHIL DINESHKUMAR	Nikhil
32	4537	CHOUGALE ANKITA NIVAS	
33	4539	CHOUGALE SWAGAT SAMBHAJI	SWAGAT
34	4540	CHOUGALE YOGITA YUVARAJ	YOGITA
35	4541	CHOUGULE MADHURI MAHAVIR	
36	4542	CHOUGULE ROHIT GULABRAO	R. G. CHOUGULE

37	4648	BAGWAN IRAM NISARAHMAD	
38	4649	BAGWAN MAHAMADJAI SHOUKAT	
39	4650	BAMANE RUTUJA SURESH	
40	4652	BANKAR ALANKAR RAMDAS	
41	4653	BARADE DHIRAJ SHIVAJI	<i>Alankar</i>
42	4654	BARWADE SHIVANAND SURAJ	<i>SSC</i>
43	4655	BAUDANE BIRU DHONDIRAM	
44	4656	BEDEKAR PRATHAMESH SUNIL	<i>Prathamesh</i>
45	4658	BHALEKAR RUTURAJ RAGHUNATH	
46	4659	BHARATI SHIVANI JITENDRA	
47	4660	BHOGALE DIPAK DINKAR	<i>DD. BHOGALE</i>
48	4661	BHOPALE SHUKARNI VASANT	<i>S. V. S.</i>
49	4662	BHORE CHETAN SHASHIKANT	<i>SC. BH.</i>
50	4663	BHOSALE APEKSHA SUNIL	<i>SB.</i>
51	4595	BHOSALE KARANSINH SAMBHAJIRAO	
52	4596	BHOSALE SHIVANI SHIVAJI	
53	4597	BHOSALE TEJASHRI MAHADEV	<i>Tejashri</i>
54	4599	BHOSALE VARAD NARENDRA	
55	4600	BORCHATE YOGITA YASHWANTRAO	<i>Yogita</i>
56	4601	BUNE AJIT ANIL	<i>B. Anil</i>
57	4602	BUNE AKSHAY ANIL	
58	4603	BURASE SNEHAL RAJENDRA	
59	4604	CHAFEKAR SONAL PRAKASH	<i>Sonal</i>
60	4605	CHALAKE SRUSHTI SANJAY	
61	4606	CHAVAN SUJAY SHIVAJI	<i>Sujay</i>
62	4608	CHAVAN AMAN SHIVAJI	<i>Aman</i>
63	4609	CHAVAN OMKAR LAHU	<i>Omkar</i>
64	4611	CHAVAN SAMRUDHI NANDAKUMAR	
65	4612	CHOPADE SURAJ DHANAJI	<i>Suraj</i>
66	4613	CHOUDHARI NIKHIL DINESHKUMAR	
67	4614	CHOUGALE ANKITA NIVAS	<i>ANKITA</i>
68	4615	CHOUGALE SWAGAT SAMBHAJI	<i>Swagat</i>
69	4616	CHOUGALE YOGITA YUVARAJ	
70	4617	CHOUGULE MADHURI MAHAVIR	<i>Madhuri</i>
71	4618	CHOUGULE ROHIT GULABRAO	<i>Rohit</i>
72	4619	CHOUKIKAR VAISHNAVI SANJAY	
73	4620	DALAVI VAISHNAVI KRISHANAT	<i>Vaishnavi</i>
74	4621	DANGE NIKHIL CHANDRAKANT	<i>Nikhil</i>
75	4622	DEASI DEVYANI SURYJAI	
76	4623	DESAI SAKLEN ZAKIR	<i>Desai</i>
77	4625	DEVANE SUHAS SAMBHAJI	<i>SS. DE. VANE</i>
78	4626	DEVKAT ROHAN RAMCHANDRA	
79	4627	DHANGAR GANPATI APPASO	<i>Ganpati</i>
80	4628	DHANGAR TANAJI RAGHUNATH	<i>Tanaji</i>
81	4629	DHARMOJI RUPESH RAMCHANDRA	<i>Rupesh</i>
82	4630	DUDHALE PRASHANT SUBHASH	<i>Prashant</i>

83	4595	INGAVALE DEVESH DASHIRATH	
84	4596	INGAWALE VIKRANT RAMDAS	
85	4597	INGOLE YUVRAJ PRAKASHI	WR Ingole
86	4599	JADHAV AMAR SUNIL	
87	4600	JADHAV AKSHAY ANANDA	Amn
88	4601	JADHAV DARSHANA DASHARATH	
89	4602	JADHAV DEEPALI KUMAR	dkg
90	4603	JADHAV MADHAVI BALASO	
91	4604	JADHAV PALLAVI BALASO	Wbng
92	4605	JADHAV PRADNYA DASHARATH	Jadhav
93	4606	JADHAV SHREYAS MANIK	Jadhav
94	4608	JADHAV SNEHAL NANDKUMAR	
95	4609	JAGTAP UMESH SAMPAT	USP
96	4611	JANAGOUDA ARATI DHANAPAL	
97	4612	JIRAGE SHAILESH SURESH	
98	4613	JONG SHUBHANGI UTTAM	Jong
99	4614	KACHARE SHAMBHO SHAHAJI	Kachare
100	4615	KACHARE VARSHA VISHWAS	Kachare
101	4616	KADAM ADITYA SHIVAJI	Kadam
102	4617	KADAM SAKSHI LAXMAN	
103	4618	KADAM SUKANYA BHIMARAO	
104	4619	KAKADE KARAN KIRAN	KKKakade
105	4620	KALE MANASI SATISH	
106	4621	KAMAT ROHAN MAHAVEER	Kamat
107	4622	KAMBALE GAYATRI KRUSHNAT	
108	4623	KAMBLE MANASI SANJAY	MSKamble
109	4625	KAMBLE ROHIT DAYANAND	DK
110	4626	KAMBLE DIPAK BALU	DK
111	4627	KAMBLE KAJAL PARASHRAM	
112	4628	KAMBLE KRANTI DATTATRYA	DK
113	4629	KAMBLE KRUSHNALI SHRIKANT	
114	4630	KAMBLE KSHITIJ SHANKAR	
115	4631	KAMBLE LAXMAN MAHADEV	Kamble
116	4632	KAMBLE MANASI AKARAM	
117	4633	KAMBLE PALLAVI YASHWANT	pm. Kamble
118	4635	KAMBLE POONAM MAHESH	
119	4636	KAMBLE PRATIKSHA PANDURANG	
120	4638	KAMBLE PRITI PRATAP	P.P. Kamble
121	4639	KAMBLE RIMA CHANDRAKANT	Rima
122	4640	KAMBLE ROHIT RAMESH	
123	4641	KAMBLE ROHIT MADHUKAR	
124	4643	KAMBLE SALONI SARJERAO	Kamble
125	4644	KAMBLE SAURABH NATHAJI	
126	4645	KAMBLE SHARDHA RAJENDRA	Shardha
127	4646	KAMBLE SHARMILI SANJAY	
128	4647	KAMBLE SHIVANI DILIP	Shivani

129	4631	KAMBLE SHREYA MAHESH	S.M. Kamble
130	4632	KAMBLE SUMEDHI VISHWAS	S.M.
131	4633	KAMBLE SUMIT MANSING	S.M. Kamble
132	4635	KAMBLE VINAYAK SUNIL	S.M.
133	4636	KAMBLE VISHAL VIKAS	
134	4638	KAMERKAR RAHI SHEKHAR	Rahi S.K.
135	4639	KARANDE KRUSHNAT SUNIL	
136	4640	KARANDE REVATI EKNATH	
137	4641	KARPE RUPALI ARUN	R.K.
138	4643	KATKAR ALKESH RAJENDRA	L.K.
139	4644	KATTE LAKHAN KASHINATH	
140	4645	KEMBLE RACHANA SHASHIKANT	R.K. Kamble
141	4646	KESARE OMKAR AKARAM	O.K.
142	4647	KESARKAR UTKARSH YASHWANT	U.K.
143			
144			
145			
146			
147			
148			
149			
150			
151			

Rahi
Head
DEPARTMENT OF GEOGRAPHY
VIVEKANAND COLLEGE,
KOLHAPUR.

Vivekanand College Kolhapur

Department of Geography

Surprise Test - 28/12/2018

CLASS : - B. A. I - Geography

Mark- List

Sr. No	Roll Call	Student Name	Marks
1	4502	BADARE ABHINANDAN RAJENDRA	10
2	4503	BAGWAN IRAM NISARAHMAD	
3	4504	BAGWAN MAHAMADJAI SHOUKAT	
4	4505	BAMANE RUTUJA SURESH	09
5	4506	BANKAR ALANKAR RAMDAS	
6	4507	BARADE DHIRAJ SHIVAJI	
7	4508	BARWADE SHIVANAND SURAJ	08
8	4509	BAUDANE BIRU DHONDIRAM	10
9	4510	BEDEKAR PRATHAMESH SUNIL	
10	4512	BHALEKAR RUTURAJ RAGHUNATH	
11	4513	BHARATI SHIVANI JITENDRA	
12	4514	BHOGALE DIPAK DINKAR	10
13	4515	BHOPALE SHUKARNI VASANT	
14	4516	BHORE CHETAN SHASHIKANT	10
15	4517	BHOSALE APEKSHA SUNIL	
16	4519	BHOSALE KARANSINH SAMBHAJIRAO	09
17	4520	BHOSALE SHIVANI SHIVAJI	10
18	4521	BHOSALE TEJASHRI MAHADEV	10
19	4522	BHOSALE VARAD NARENDRA	10
20	4523	BORCHATE YOGITA YASHWANTRAO	
21	4524	BUNE AJIT ANIL	9
22	4525	BUNE AKSHAY ANIL	9
23	4527	BURASE SNEHAL RAJENDRA	8
24	4528	CHAFEKAR SONAL PRAKASH	10
25	4529	CHALAKE SRUSHTI SANJAY	10
26	4530	CHAVAN SUJAY SHIVAJI	
27	4531	CHAVAN AMAN SHIVAJI	10
28	4532	CHAVAN OMKAR LAHU	10
29	4534	CHAVAN SAMRUDHI NANDAKUMAR	10
30	4535	CHOPADE SURAJ DHANAJI	
31	4536	CHOUDHARI NIKHIL DINESHKUMAR	09
32	4537	CHOUGALE ANKITA NIVAS	
33	4539	CHOUGALE SWAGAT SAMBHAJI	
34	4540	CHOUGALE YOGITA YUVARAJ	
35	4541	CHOUGULE MADHURI MAHAVIR	
36	4542	CHOUGULE ROHIT GULABRAO	09

37	4648	BAGWAN IRAM NISARAHMAD	
38	4649	BAGWAN MAHAMADJAID SHOUKAT	
39	4650	BAMANE RUTUJA SURESH	
40	4652	BANKAR ALANKAR RAMDAS	10
41	4653	BARADE DIHRAJ SHIVAJI	
42	4654	BARWADE SHIVANAND SURAJ	10
43	4655	BAUDANE BIRU DHONDIRAM	
44	4656	BEDEKAR PRATHAMESH SUNIL	09
45	4658	BHALEKAR RUTURAJ RAGHUNATH	
46	4659	BHARATI SHIVANI JITENDRA	
47	4660	BHOGALE DIPAK DINKAR	09
48	4661	BHOPALE SHUKARNI VASANT	10
49	4662	BHORE CHETAN SHASHIKANT	09
50	4663	BHOSALE APEKSHA SUNIL	08
51	4595	BHOSALE KARANSINH SAMBHAJIRAO	
52	4596	BHOSALE SHIVANI SHIVAJI	
53	4597	BHOSALE TEJASHRI MAHADEV	09
54	4599	BHOSALE VARAD NARENDRA	
55	4600	BORCHATE YOGITA YASHWANTRAO	10
56	4601	BUNE AJIT ANIL	09
57	4602	BUNE AKSHAY ANIL	
58	4603	BURASE SNEHAL RAJENDRA	
59	4604	CHAFEKAR SONAL PRAKASH	09
60	4605	CHALAKE SRUSHTI SANJAY	06
61	4606	CHAVAN SUJAY SHIVAJI	07
62	4608	CHAVAN AMAN SHIVAJI	08
63	4609	CHAVAN OMKAR LAHU	09
64	4611	CHAVAN SAMRUDHI NANDAKUMAR	
65	4612	CHOPADE SURAJ DHANAJI	09
66	4613	CHOUDHARI NIKHIL DINESHKUMAR	09
67	4614	CHOUGALE ANKITA NIVAS	10
68	4615	CHOUGALE SWAGAT SAMBHAJI	10
69	4616	CHOUGALE YOGITA YUVARAJ	
70	4617	CHOUGULE MADHURI MAHAVIR	00
71	4618	CHOUGULE ROHIT GULABRAO	08
72	4619	CHOUKIKAR VAISHNAVI SANJAY	
73	4620	DALAVI VAISHANAVI KRISHANAT	
74	4621	DANGE NIKHIL CHANDRAKANT	
75	4622	DEASI DEVYANI SURYJAI	
76	4623	DESAI SAKLEN ZAKIR	08
77	4625	DEVANE SUHAS SAMBHAJI	09
78	4626	DEVKAT ROHAN RAMCHANDRA	
79	4627	DHANGAR GANPATI APPASO	10
80	4628	DHANGAR TANAJI RAGHUNATH	10
81	4629	DHARMOJI RUPESH RAMCHANDRA	10
82	4630	DUDHALE PRASHANT SUBHASH	10

83	4595	INGAVALE DEVESH DASHRATH	
84	4596	INGAWALE VIKRANT RAMDAS	
85	4597	INGOLE YUVRAJ PRAKASH	10
86	4599	JADHAV AMAR SUNIL	
87	4600	JADHAV AKSHAY ANANDA	09
88	4601	JADHAV DARSHANA DASHARATH	
89	4602	JADHAV DEEPALI KUMAR	10
90	4603	JADHAV MADHAVI BALASO	
91	4604	JADHAV PALLAVI BALASO	10
92	4605	JADHAV PRADNYA DASHARATH	10
93	4606	JADHAV SHREYAS MANIK	10
94	4608	JADHAV SNEHAL NANDKUMAR	
95	4609	JAGTAP UMESH SAMPAT	
96	4611	JANAGOUDA ARATI DHANAPAL	
97	4612	JIRAGE SHAILESH SURESH	
98	4613	JONG SHUBHANGI UTTAM	10
99	4614	KACHARE SHAMBHO SHAHAJI	10
100	4615	KACHARE VARSHA VISHWAS	09
101	4616	KADAM ADITYA SHIVAJI	10
102	4617	KADAM SAKSHI LAXMAN	
103	4618	KADAM SUKANYA BHIMARAO	
104	4619	KAKADE KARAN KIRAN	10
105	4620	KALE MANASI SATISH	02
106	4621	KAMAT ROHAN MAHAVEER	
107	4622	KAMBALE GAYATRI KRUSHNAT	10
108	4623	KAMBLE MANASI SANJAY	10
109	4625	KAMBLE ROHIT DAYANAND	
110	4626	KAMBLE DIPAK BALU	
111	4627	KAMBLE KAJAL PARASHRAM	
112	4628	KAMBLE KRANTI DATTATRYA	10
113	4629	KAMBLE KRUSHNALI SHRIKANT	
114	4630	KAMBLE KSHITIJ SHANKAR	
115	4631	KAMBLE LAXMAN MAHADEV	10
116	4632	KAMBLE MANASI AKARAM	
117	4633	KAMBLE PALLAVI YASHWANT	09
118	4635	KAMBLE POONAM MAHESH	
119	4636	KAMBLE PRATIKSHA PANDURANG	
120	4638	KAMBLE PRITI PRATAP	10
121	4639	KAMBLE RIMA CHANDRAKANT	10
122	4640	KAMBLE ROHIT RAMESH	
123	4641	KAMBLE ROHIT MADHUKAR	
124	4643	KAMBLE SALONI SARJERAO	10
125	4644	KAMBLE SAURABH NATHAJI	
126	4645	KAMBLE SHARDHA RAJENDRA	09
127	4646	KAMBLE SHARMILI SANJAY	
128	4647	KAMBLE SHIVANI DILIP	10

129	4631	KAMBLE SHREYA MAHESH	10
130	4632	KAMBLE SUMEDH VISHWAS	10
131	4633	KAMBLE SUMIT MANSING	09
132	4635	KAMBLE VINAYAK SUNIL	08
133	4636	KAMBLE VISHAL VIKAS	
134	4638	KAMERKAR RAHI SHEKHAR	10
135	4639	KARANDE KRUSHNAT SUNIL	
136	4640	KARANDE REVATI EKNATH	
137	4641	KARPE RUPALI ARUN	10
138	4643	KATKAR ALKESH RAJENDRA	
139	4644	KATTE LAKHAN KASHINATH	10
140	4645	KEMBLE RACHANA SHASHIKANT	09
141	4646	KESARE OMKAR AKARAM	08
142	4647	KESARKAR UTKARSH YASHWANT	08
143			
144			
145			
146			
147			
148			
149			
150			
151			

(प्रा. उवाके जी. रस.)

Head
DEPARTMENT OF GEOGRAPHY
VI 'EKANAND COLLEGE,
KOLHAPUR.

" Education for Knowledge, Science and Culture"
- Shikshanmaharshi Dr. Bapuji Salunkhe

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's

Vivekanand College(Autonomous) Kolhapur

Department of Geography

2018-19

B. A. I Geography

Surprise Test

Date- 28/12/18

Marks 10

Question- Explain in Brief the Population Growth Theory Of Malthus

Q. No.				TOTAL			TOTAL
Marks							

Q. No.

① माल्थसचा लोकसंख्या वाढीचा सिद्धांत स्पष्ट करा
② मानवी वंशाची व्याख्या साबुन जगातील प्रमुख मानवी वंशाचे वर्गीकरण करा.

Ans. ①

पार्थशुक्ली - थॉमस शॅबर्ट यांचा जन्म 14 फेब्रु 1766 मध्ये झाला. माल्थस यांनी 1798 मध्ये "Essay on the Principle of Population" as it affects future improvement of society" नावाचा प्रबंध लिहिला. माल्थसने लोकसंख्या वाढीचा सिद्धांत याबुन स्पष्ट केला आहे.

लोकसंख्या देखाची शक्ती असते. देखा शक्तीसाठी सैनिक करवाव्यात कमगार, मजुर इ. लोकसंख्या कुठे देखाची प्रगती होते. असे समजले नाई, मात्र माल्थस यांनी आपल्या सिद्धांताला दृष्टी दिली की, वाढत्या लोकसंख्येमुळे वारिद्र्य, सामाजिक कलह शेतवई वाढत जाते. परिणामी समाजाचे कुकसान होते.

सिद्धांतावरील दोन कारणे

① त्याचकी औद्योगिक क्रांतीमुळे इंग्लंडची लोकसंख्या वाढत चालली परिणामी, अन्न, धान्य इंचाई निर्माण होऊ लागली यांमुळे सामाजिक वारिद्र्य वाढत चालले

दुःख व वारिद्र्य यांच्या सुकणी वाढती लोकसंख्या

वाढत्या लोकसंख्येमुळे अन्नधान्याचे प्रमाणात विषमप्रमाणात वनले. यामुळे अन्नाची, औषधाची व इतर जीवनापथेची वस्तुची, औनिक साधनांच्या इंचाईमुळे दुःख व वारिद्र्य वाढत चालले.

यांमुळे माल्थसचा सिद्धांत लोकोपयोगी ठरला.

लोकसंख्या गणितीय पद्धतीने वाढते व अन्नधान्य श्रुमितीय पद्धतीने, अतिरिक्त, पर्याप्त. अ

Q. No.				TOTAL				TOTAL
Marks								

Q. No.

2) जगातील प्रमुख मानवी वंश-

डोळ्याचा आकार, उंची वरीराची, चेहऱ्याचा आकार, डोळ्याची उंची, नाक व झर मापदंडांच्या आधारे जगातील सर्व लोकांचे 8 प्रमुख मानवी वंशात वर्गीकरण केले जाते. या मानवी वंशात प्रामुख्याने 3 घटक येतात. कॉकेसाईड, मॉंगोलॉइड, निग्रोइड, आधार-9

कॉकेसाईड - उंची - 165 cm मीटरपेक्षा उंच.

वर्ण - श्वेतवर्णी.

कॉकेसाईड वंशाचे लोक युरोप, आस्त्यात, मध्य आशिया मध्ये आढळतात.

निग्रोइड - निग्रोइड हे लोक हे मुख्य अफ्रिका व जगातील आहेत. जगातील प्राचीन वंशांपैकी निग्रोइड हे आहेत. शास्त्रज्ञांच्या मते जगात सर्वात प्राचीन वंशांपैकी.

Q. No.				TOTAL			TOTAL
Marks							

Q. No.

Pratiksha K. Sawant
B.A I 4833 4833

प्र.1 मान्यसचा लोकसंख्या वाढीचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.2 मानवी वंशाची व्याख्या सांगून जगातील प्रमुख मानवी वंशांचे वर्गीकरण करा.

→ मानवी वंश -

चेहऱ्याचा रंग, शरिराची उंची, बांधा यासारख्या लक्षांचा आधार घेऊन ज्या वंशाचे वर्गीकरण करतात. त्याला मानवी वंश म्हणतात.

जगातील प्रमुख वंश -

1. कॉकेशीयन -

प्रदेश - युरोपीय देश, अमेरिका.

वैशिष्ट्ये - गोरा रंग, नास्त उंची, मशक्त बांधा, कुरळे ते नागमोडी केस, लांब व अगुद नाक, धारे, गिळे व सर्वसाधारण डोळे, मजबूत प्रमाण नास्त

उपप्रकार / वंश

वायव्य - नॉर्डिक

मध्य युरोप - अल्पाईन

नेग्रिटिव्ह - अफ्रीकन सागरी

ईशान्य - पाल्सीक

पूर्व - अर्मेनॉइड

आग्नेय - टुर्की, ऑस्ट्रेलियन.

2. मंगोलियन.

प्रदेश - मध्य आशियातील मंगोलिया देश, पूर्वेकडील इव्हीयन समूह, मध्य

Q. No.				TOTAL				TOTAL
Marks								

Q. No.

वैशिष्ट्ये -

पीतवर्णिय, काळे व इपिकॅन्थीक डोळे, मध्यम उंची, सरळ व लॉब केस, मध्यम डोळे, बुटके नाक, उ रक्तगत

प्रकार -

1. शुद्ध मंगोलियन -

मंगोलिया देशातील लोक.

2. तिबेटो मंगोलियन -

तिबेट पठाराच्या आसपासच्या भागातील - पूर्वभारत, चीन, भूतान, नि नेपाळ, व्हियतनाम.

3. पॅसिफिक मंगोलियन -

पूर्वेकडील द्वीपसमूहातील लोक - जपान, तैवान, कोरिया, फिलीपाईन्स, इंडोनेशिया.

निग्रो / निग्रोइड -

प्रदेश - आफ्रिका खंड

मनुष्याची उत्पत्ती निग्रो पासूनच झाली.

वैशिष्ट्ये -

काळ रंग, जाड व लाट ओठ, लोकरीसारखे केस, कमी उंची, लहान व कमजोर बांधा, बुटके नाक, काळे डोळे

प्रकार -

आफ्रिकेतील - निग्रो.

मध्य आफ्रिकेतील - पिग्मी

मलेशियातील - मलेशियन्स

Q. No.				TOTAL				TOTAL
Marks								

Q. No.

4. ऑस्ट्रेलॉइड

प्रदेश - ऑस्ट्रेलिया खंड

वैशिष्ट्ये - भुरफट रंग, जाउव साट ओठ, 187 cm उंची, लोकरिसारखे केस

प्रकार -

ऑस्ट्रेलिया - अँवॉरिगीन्स

जपान - येन्

च श्रीलंका - वेदाज

भारत - महादेव कोळी, भिल्ल, गोंड

निग्रीटॉइड -

निग्रोंप्रमाणेच वैशिष्ट्ये

कनेग्रीटो -

नेग्रील्लो - अंदमान - निकोबार बेटे

बुरामेनॉइड -

प्रदेश - दक्षिण आफ्रिकेतील कलहरी वाळवंट

वैशिष्ट्ये - निग्रोंप्रमाणे शारिरीक वैशिष्ट्ये फक्त सपाट चेहरा व इपिकेंथीक डोळे.

Q. No.				TOTAL				TOTAL
Marks								

Q. No.

10. मात्स्यसंचा लोकसंख्या वाढीचा सिद्धांत
लोकसंख्या भूमितीय पद्धतीने वाढ लेते.
कारणे -

- i. पुरुषांचे स्त्रियांपती आकर्षक
- ii. शेगाराई
- iii. औषधांचा तुटवडा
- iv. अन्नधान्याचा तुटवडा

कारणमिमासा -

स्त्री पुरुष आकर्षक -

नैसर्गिक मानवाचे अस्तित्व अबाधित राहण्यासाठी नैसर्गिकदृष्ट्या स्त्री-पुरुषांचे आकर्षण हे होणारच आहे.

परमे अन्नधान्य तुटवडा -

अन्नधान्य हे भूमितीय पद्धतीने वाढते. त्यामुळे वाढत्या लोकसंख्येला अन्नधान्याचा तुटवडा आसणारच आहे.

परमेश्वर मुलांना जन्माना घालताना पोटासोबत दोन हातही देतो.

उपाययोजना -

नैसर्गिक - आपत्ती, दुष्काळ

शिक्षण, संवर्धन, संवर्धन संयम, प्रकृति